

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 851. An & qualiter intra eandem religionem, diversis gradibus constantem ab uno gradu ad alium transitus fieri possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Scholastici dominium bonorum suorum habentes, & collegia bona stabilia & redditus possidentia, prout declaravit Pius V. in Bulla *cum indefessa* edita anno 1571. & confirmavit Gregorius in Bulla: *quanto fructuosius*, edita anno 1581. & in Bulla: *ascendente domino*, edita anno 1584. Hi itaque omnes comprehenduntur dicta constitutione penitusque in ea statutis, si transeant ad Ordinem non mendicantium, atque ita comprehenduntur quoque assumptus ex Ordine mendicantium ad Episcopatum, dum postmodum eo deposito, de licentia papæ transit ad Ordinem non mendicantium, eò quòd talis ob assumptum Episcopatum non amisit statum suum pristinum mendicitatis religiosæ, tamen ejus exercitium per Episcopatum suspensum fuerit, adeoque ex statu seu Ordine mendicantium transit ad Ordinem non mendicantium ita probabilis. Sanch. *Lib. 6. mor. cap. 7. num. 119.* Castrop. *tr. 16. d. 4. p. 17. n. 4.* secus est, si mendicantes transeant ad alium Ordinem, qui etiam est mendicans. Uti nec comprehenduntur non mendicantes transeuntes ad Ordinem mendicantium; cum *cit. Clem.* lata solum contra mendicantes translatos ad non mendicantes. Ut cum Gl. *in cit. Clem. V. mendicantes.* Sanch. *loc. cit. num. 118.* Castrop. *loc. cit. num. 3.* Pirh. *b. t. num. 179.* sed neque comprehenduntur hac constitutione mendicantes transeuntes ad Carthusiam; eò quòd *cit.* constitutio de transeuntibus vi alicujus privilegii etiam apostolici ad Ordinem minorem seu laxiorem & non de mendicantibus, quibus jure communi permissum est transire ad religionem strictiorem, etsi mendicans non sit, qualis est Carthusia, loquatur. Pirh. *loc. cit.* cum Sanch. *loc. cit. num. 110.* juxta *Evtravag. 1. b. t.* Neque Novitii Ordinum mendicantium, aut etiam in iis invalidè professi, utpote qui ad priorem religionem non adstricti liberè ac licitè ad aliam transire possunt, *cit. Clem.* loquente solum de iis, qui in priore vocatione seu religione mendicante tenentur persistere. Sanch. *loc. cit. num. 112.* Pirh. *loc. cit.* cum Gl. *ibid. V. ut professores.* Neque ii, quibus ex regula seu constitutionibus suis à sede apostolica approbatis non est interdictum possidere bona & redditus in communi, licet actu mendicent. Sanch. *n. 113.* Pirh. *loc. cit.* juxta *cap. unic. §. confirmator de relig. domib. in 6.* ac denique non comprehenduntur moniales Ordinum mendicantium; cum ex regula sua citra privilegium habere possint redditus & bona in communi, Sanch. *num. 116.* Pirh. *loc. cit.* contra Gl. *in cit. Clem. 1. V. quoslibet*

3. Notandum secundo: per privationem vocis (quæ est prima pœna lata contra medicantes transeuntes) subintelligi, tam activæ, quam passivæ; cum textus loquatur generaliter. Navar. *comment. 4. de regular. num. 34.* Sanch. *l. cit. num. 120.* Castrop. *l. cit. num. 5.* Pirh. *b. t. num. 180.* Per privationem verò loci in capitulo (quæ est secunda pœna) intelligi locum in capitulo honorifico, quale haberetur pro electionibus & tractatibus, & non de capitulo ad correctionem & disciplinam congregato; quia æquum non erat, ab hoc capitulo, quod in bonum tum religionis, tum religiosorum ordinatur, excludere religiosum. Sanch. *num. 123.* Castrop. Pirh. *LL. cit.* Neque hoc ipsum, utpote pœna extendendum ad locum in choro aliisque congregationibus præter Capitulum. Sanch. *num. 124.* Castrop. Pirh. *LL. cit.* cum Gl. *cit. V. locum.* Afficitque hæc

pœna privationis, non tantum eos, qui tempore lata *Clem.* à mendicantibus ad non mendicantes transferant, sed & eos, qui impofterum tranfuri erant, prout patet ex verbis ipsis *cit. Clem.* Sanch. *n. 125.*

4. Notandum tertio: voeulam *inibi* referri ad Ordines non mendicantes, ad quos tranfuit, ita ut translati ad eos, in iis vocem & locum in capitulo non habeant; per quod tamen non impediuntur, quò minus extra religionem v. g. in Ecclesiæ secularis collegiæ vel Cathedralis capitulo, si fortè in iis administrationem habeant, vocem & locum habere possint, ut Gl. *V. inibi.* Imol. *ibidem num. 12.* Castrop. *num. 6.* Pirh. *loc. cit.* id colligentes ex eo, quòd post adverbium *inibi*, in codicibus correctioribus ponatur virgula; cujus contrarium colligendum, si virgula poneretur ante *tò inibi*; ait Castrop.

5. Notandum quarto, qualiter istiusmodi translati ad Ordinem mendicantium, obtinentes inibi prioratum, administrationem vel regimen, voce & loco in capitulo privari possint, cum sæpe negotia de consensu talium sint expedienda. Nimirum ut cum Gl. aliqui, quòd iis non sit interdictum, habere vocem & locum in capitulo conventus, sed solum in capitulo generali vel provinciali, vel forte conformius ad eam dicta intelligendum, non de prælatis totius conventus, sed de aliis inferioribus & subordinatis, quorum consensus ad gravia monasterii negotia, non ita necessarius est, ut Castrop. *num. 7.* citans pro hoc Sanch. *num. 122.* & apud illum Imol. Carden. anchor.

6. Notandum quinto, quòd dum *cit. Clement.* istiusmodi transeuntes redduntur inhabiles ad prioratus, administrationes & officia, curam animarum &c. exercendam etiam ab iis tanquam vicariis & loco aliorum, prohibeantur ea exercere, non tantum intra religionem, sed etiam extra eam, ubi talia officia per religiosos non mendicantes extra religionem solita exerceri. Sanch. *num. 126.* Pirh. *loc. cit. notab. 4.* tum quia textus *Clem.* toquitur indistinctè; tum quia occasio esset discordiarum & schismatum, dum ad quorum evitacionem, ut dictum, dicta *Clem.* emanavit, dum viderent religiosi istius ordinis non mendicantis transeuntes ad se ab alio ordine sibi præferri & ad istiusmodi officia assumi. Pirh. *loc. cit.* cum Gl. magn. *in cit. Clem. V. item propter.* Porro nomine officiorum solitorum communiter exerceri à non mendicantibus, veniunt munus sacristæ, œconomi, Cellarii, munus prædicandi publicè, lectoris Theologiæ vel Juris canonici, aliarumque facultatum Professoris, cum hæc omnia censeantur in religione officia. Sanch. *num. 128.* Pirh. *loc. cit.* qui tamen cum Sanch. *num. 131.* addit, posse illos nihilominus promoveri ad gradus Magisterii, Licentiæ, Doctoratus; eò quòd hi gradus non sint officium aliquod aut administratio. Pro completionem hujus materiæ de transitu ad aliam religionem sit

Quest. 852. An & qualiter intra eandem religionem diversis gradibus constantem ab uno gradu ad alium transitus fieri possit.

REsp. tam ex gradu inferiore ad superiorem, quam ex superiore ad inferiorem, v. g. ex gradu inferiori

inferiori eorum, qui choro deputati ad gradum laicorum, ex gradu Scholasticorum in societate ad gradum coadjutorum temporalium & contra fieri potest hic transitus; quia id nullibi prohiberetur, & passim practicatur. Non enim per talem transitum mutatur religio; sed intra eandem observationem votorum exercitia & officia mutantur, & ad diversa ministeria fit applicatio. Ita Sotus de Just. L. 10. quest. 5. a. - circa finem. Azor. p. 1. L. 10. cap. 6. quest. 7. Sanch. L. 6. sum. cap. 7. num. 8. Castrop. tr. 16. d. 4. p. 16. §. 5. num. 11. Porro gravior causa adesse debet transiendi à superiore ad inferiorem, quamquam contra. Sufficit autem Vg. si ad literas addiscendas superioraque ministeria exercenda minus aptus, ad inferiora verò habilis existat, cum hæc mutatio religioni sit utilior; aut etiam si singulari affectu humilitatis ad illa inferiora feratur. Nunquam tamen talis translatio facienda transferendo

invito, nisi fortè ob delictum grave. Sanch. loc. cit. num. 81. tametsi Suar. tom. 4. de relig. tr. 10. Lib. 4. cap. 17. num. 9. a quod Castrop. loc. cit. videatur sentire contrarium in societate. Eam translationem necessariò faciendam à solo generali vel provinciali, cum consensu capituli; quia res gravis est, ut vult Sanch. loc. cit. sed fieri posse ab immediato superiore, præsertim, cum translatio ab eo facta, si ita videatur, revocari possit à generali vel provinciali; censeat Castrop. loc. cit. num. 12. Et hæc præsciendò à contraria consuetudine & ordinatione alicujus religionis. Nam in societate Jesu hæc translatio reservata soli generali, ut Sanch. loc. cit. solumque permittitur provinciali intra biennium eos, qui indifferenter recepti, applicare gradui scholasticorum vel laicorum. Quæ tamen non est translatio ab uno gradu ad alium, sed unius determinatio, ut bene Castrop. loc. cit.

CAPUT V.

De professis ejectis, fugitivis, apostatis.

Quest. 853. Ejecti à religione, fugitivi, apostatae quinam dicantur.

1. **R**esp. ad primum: Ejecti à religione dicuntur, qui non spontaneè, sed ob culpam suam expulsi sunt. Sylv. V. apostasia. n. 9. in fine. Tambur. de jure Abbat. Tom. 3. d. 8. qu. 1. n. 8. Pirh. h. t. n. 186. in fine.

2. Resp. ad secundum: fugitivi ii proprie vocantur, qui sine licentia superiorum ab ordine vel monasterio, ut extra eorum potestatem & obedientiam liberè vagentur, ad tempus recedunt, cum animo tamen redeundi. Sylv. l. c. quest. 4. Sanch. L. 6. mor. c. 8. n. 2. Azor. p. 1. L. 12 c. 16. q. 1. Rodriq. reg. 99. tom. 1. q. 30. a. 1. Pirh. l. c. Reiffenst. h. t. n. 247. His etiam, quo permissum fugere ad superiorem majorem juxta L. qui sit fugitivus, ff. de adulter. edit. & novel. 17. §. si tibi quoque, quo recurrens ad principem non punitur. Sed jure novo Tridentini accensentur primò fugitivi, qui à suis conventibus sine licentia superioris recedunt prætextu adeundi suos superiores aliores (etiam sedem apostolicam ut constat ex constitut. Sixti V. cum de omnibus. & eidem constitutioni annexa. ad Romanum spectat) dum sess. 25. c. 4. de regul. elicit. nec liceat regularibus a suis conventibus recedere, etiam prætextu superiores suos accedendi, nisi ab iisdem missi aut vocati fuerint; qui vero sine prædicto mandato in scriptis obtento repertus fuerit ab ordinario locorum tanquam desertor sui instituti punitur. Quod ipsum tamen decretum quodam licentiam illam obtentam in scriptis ita juxta citat. Bullam Sixti V. cum omnibus & constitut. Eiusdem ad Romanum spectat, limitandum monet Reiffenst. n. 250. ut locum non habeat, si recedens talis ad superiores sit vir satis cognitus, ita ut proinde indiscretè agant ii superiores locales, qui à viro omnibus noto & omni exceptione majore similem licentiam exigant, multoque magis, si eum ut fugitivum tractare velint. Limitan-

dum quoque juxta Navar. in comment. 3. de regul. num. 51. ad 4. Azor. loc. cit. cap. 11. quest. 7. Sanch. cit. c. 8. n. 17. & 18. quos citant & sequuntur Pirh. n. 187. Wielt. n. 145. ita, ut locum non habeat in iis, qui à superiore iniquè tractantur & vexantur; hi enim, si aliud remedium non habeant, licite fugere possint à monasterio, inscio vel etiam invito superiore immediato majorem alium adeundi gratià, ut per illum ab iniqua oppressione liberentur; cum cuivis naturali & omni jure concessum se adversus vim & vexam injustam tueri, juxta loc. cit. vim. ff. de 7. & 7. & cap. 3. de sent. excomm. adeoque & talibus religiosi; unde desertores seu instituti non sint, nec pœnas apostatarum incurrant, modò certò & evidenter constet, & probari possit, illos injustè vexari à suo superiore, nec superesse aliud remedium, quàm superiorem prælatum adire. Verùm huic limitationi videtur non esse locus, habendosque adhuc tales pro fugitivis, nisi in scriptis licentiam discedendi habeant, vel probare possint, se eam petivisse, & tamen non obtinuisse. Dum Sixtus in constitut. sua ad Romanum spectat §. 20. inquit: Quòd si dicerent, se ad apostolicam sedem confugere ob gravamina sibi à suis superioribus illata, & ideo ab ipsis superioribus licentiam & literas obtinere non potuisse, non propterea ullo modo recipi valeant, nisi fide dignorum testimonio de petita ab eis licentia, & per superiores negata constiterit. Prout hæc verba contra Pirh. citatosque ac eo AA. obmovent. Donat. pr. regul. tom. 1. cr. 7. quest. 1. Reiffenst. h. t. num. 249. Asserentes dictam constitut. Sixti V. nec à Tridentino, nec ab alio Pontifice revocatum esse.

3. Dicitur autem in definitione fugitivorum: qui animo redeundi recedunt: accensentur, si quidem adhuc fugitivi, & nequaquam apostatis veris, proprie & strictè talibus, qui licet dimisso habitu animo vagandi & vivendi permanenter extra religionem longo tempore v.g. tribus vel